

Самчик Д.Р.
студентка 7-го курсу

Гарбар О.В.

д.б.н. завідувач кафедри екології, природокористування та біології людини
Хом'як І.В.

к.б.н. доцент кафедри екології, природокористування та біології людини
Житомирського державного університету імені Івана Франка

СИНТАКСОНОМІЯ РУДЕРАЛЬНИХ УГРУПОВАНЬ МІСТА ЖИТОМИР.

Рослинні угруповання це важлива частина міських екосистем. Вони мають різноманітний вплив на умови проживання в місті. З одного боку, вони змінюють фітосанітарні умови в містах, з другого – формують естетичну цінність міського пейзажу.

Природна рослинність на території міста Житомира зустрічається в на малих площах і зосереджена на околицях або в долинах річок. Сюди входять такі класи угруповань як *LEMNETEA* R.Tx 1955, *POTAMETEA* Klika in Klika et Novak 1941, *ISOËTO-NANOJUNCETEA* Br.-Bl. et R.Tx 1965, *PHRAGMITI-MAGNOCARICETEA* Klika in Klika et Novak 1941, *ASPLENIETEA* Br.-Bl. 1934, *MOLINIO-ARRHENATHERETEA* R.Tx 1937, *NARDO-CALLUNETEA* Preising 1949, *TRIFOLIO-GERANIETEA* Th.Müll 1962, *RHAMNO-PRUNETEA* Rivas Goday et Garb 1961, *ALNETEA GLUTINOSAE* Br.-Bl. R.Tx 1943, *SALICETEA PURPUREA* Moor 1958, *QUERCO-FAGETEA* Br.-Bl. Et Vlieg 1937, *VACCINIO-PICEETEA* Br.-Bl. 1939.

Рудеральна рослинність більш поширена. Вона займає придорожні екотопи не зайняті фанеро фітами або ті де проективне покриття незначне. Більшість відкритих необроблюваних ділянок ґрунту в межах міста, де не сформувалася деревна або чагарникова рослинність

Рудеральної рослинності міста Житомира належать до п'яти класів, восьми порядків, десяти союзів, тридцяти восьми асоціацій і безрангових угруповань.

Синтаксономічна схема рудеральної рослинності міста Житомира має такий вигляд:

AGROPYRETEA INTERMEDI-REPENSIS Th.Müll et Görs 1969: *Agropyretalia intermedio-repensis* Th.Müll et Görs 1969, *Convolvulo-Agropyron repentis* Görs 1966: *Convolvulo-Agropyretum repentis* Felföldy 1943, *Poo-Tussilaginetum farfarae* R.Tx 1931.

ARTEMISIETEA VULGARIS R.Tx 1950: *Artemisietalia vulgaris* R.Tx 1947, *Arction lappae* R.Tx 1937: *Leonuro-Balлотetum nigrae* R.Tx 1942, *Arctio-Artemisietum vulgaris* Th.Müll 1972; *Arctietum lappae* Felf 1942, com. *Lanium album*. **Onopordetalia acanthii** Br.-Bl et R.Tx 1943, *Onopordion acanthii* Br.-Bl 1926: *Onopordetum acanthii* Br.-Bl 1936, *Potentilo-Artemisietum absintii* Faliński 1965, *Dauco-Melilotenion* Görs 1966: *Artemisio-Tanacetetum vulgaris* Br.-Bl 1931. *Berteroëtum incanae* Siss 1950, *Dauco-Picridetum hieracioidis* Görs 1966, *Echio-Milelotetum* R.Tx 1947, *Artemisio vulgaris-Echinopsetum sphaerocephali* Eliáš 1979, com. *Ambrosia artemisiifolia*, com. *Solidago canadensis*.

GALIO-URTICETEA Passrge et Kopecký 1969: *Glechometalia hederacea* R.Tx 1975, *Aegopodion podagrariae* R.Tx 1967: *Urtico-Aegopodietum podagrariae* R.Tx 1967 *Chaerophyletum bulbosi* R.Tx 1937; *Sambucetum ebuli* Kaiser 1926 **Convolvuletalia** R.Tx 1950, *Convolvulion* R.Tx 1947: *Calystegio-Eupatorietum* Pass 1957, com. *Impatiens noli-tangere*, com. *Echinocystis lobata*; *Senecion sepium* R.Tx 1947: *Calystegio-Angelicetum archangelicae* Pass 1959, com. *Stellaria nemorum*, com *Rubus caesius*, com *Stachys sylvatica*, *Calystegio-Epilobietum hirsut*, Hilbig, Heinrich et Niemann 1972

BIDENTEA TRIPARTITI R.Tx., Lohmaer et Preising 1950: *Bidentalia tripartiti* Br.-Bl. et R.Tx 1943, *Bidention tripartiti* Nordhagen 1940: *Polygono-Bidentetum* Lohmaer 1950, *Rumicetum mantimi* Siss. 1946, com. *Polygonum minus*

PLANTAGENETEA MAJORIS R.Tx. et Preising 1950: *Agrostietalia stoloniferae* Oberd 1967, *Agropiro-Rumicion* Nordh 1940: *Potentilietum anserinae* Passrge 1964 *Agrostis stolonifera-Potentilla anserina* Oberd 1979, *Ranunculo-Alopecuretum geniculati* R.Tx 1937; *Ranunculetum repentis* Oberdorfer et al. 1967. **Plantagenetalia majoris** R.Tx 1937, *Polygonion avicularis* Br.-Bl. 1931: *Lolio-Plantaginetum majoris* Br.-Bl. 1930, *Poetum annuae* Gams 1927, *Prunello-Plantaginetum* Faliński 1963, *Festuco pratensis-Plantaginetum* Balserc et Pawlak 2000.

Найвище фітоценотичне різноманіття мають класи *Artemisietea vulgaris* і *Galio-Urticetea*. Для першого, найбільш типового рудерального класу при помірному антропогенному тиску, на території міста виявлено 2 порядки, 3 союзи та 12 асоціацій та без рангових угруповання. Для нітрофікованих узлісь наводяться 2 порядки, 2 союзи і 12 синтаксонів нижчого рівня.

Під дією факторів середовища та антропогенного тиску угруповання швидко переходять із одного класу в інший, тому що усі описи несуть блоки діагностичних видів усіх класів. Наприклад, рекреаційне навантаження переводить усі фітоценози в клас *Plantagenetea majoris*.